

Định nghĩa

Quá mẫn là phản ứng quá mức, không mong muốn (gây tổn hại, khó chịu và đôi khi gây tử vong) do hệ thống miễn dịch bình thường tạo ra. Phản ứng quá mẫn đòi hỏi trạng thái mẫn cảm (miễn dịch) của cơ thể chủ. Đây là một vấn đề quan trọng trong y học lâm sàng vì nó có thể gây ra nhiều biến chứng nguy hiểm, thậm chí đe dọa tính mạng người bệnh. Phản ứng quá mẫn có thể được chia thành bốn typ: Typ I, Typ II, Typ III và Typ IV, dựa trên cơ chế liên quan và thời gian thực hiện phản ứng. Thông thường, một tình trạng lâm sàng cụ thể (bệnh) có thể liên quan đến nhiều loại phản ứng.

Nguyên nhân

Phản ứng quá mẫn do thuốc thường xảy ra do cơ thể nhận diện thuốc hoặc các chất chuyển hóa của thuốc như một tác nhân gây hại, kích hoạt hệ miễn dịch. Một số loại thuốc dễ gây quá mẫn bao gồm:

- Thuốc kháng sinh (penicillin, cephalosporin).
- Thuốc chống viêm không steroid (NSAIDs).
- Thuốc giãn cơ.
- Thuốc hóa trị.
- Một số loại vắc xin.

Phản ứng quá mẫn do thuốc định nghĩa, nguyên nhân, triệu chứng và cách xử lý

Triệu chứng

Phản ứng quá mẫn có thể biểu hiện theo nhiều mức độ từ nhẹ đến nặng:

- **Nhẹ:** Ngứa, phát ban, nổi mề đay.
- **Trung bình:** Phù mạch, khó thở, đau bụng, tiêu chảy.
- **Nặng (sốc phản vệ):** Huyết áp tụt, suy hô hấp, mất ý thức, có thể tử vong nếu không xử lý kịp thời.

Chẩn đoán

Việc chẩn đoán phản ứng quá mẫn do thuốc dựa trên:

- Tiền sử bệnh lý của bệnh nhân;
- Triệu chứng lâm sàng;
- Các xét nghiệm dị ứng như test da, xét nghiệm IgE đặc hiệu;
- Thử nghiệm kích thích bằng thuốc dưới sự giám sát y tế.

Phản ứng quá mẫn do thuốc định nghĩa, nguyên nhân, triệu chứng và cách xử lý

Cách xử lý

Khi xảy ra phản ứng quá mẫn do thuốc, các biện pháp xử lý cần được thực hiện ngay lập tức:

- 1. Ngừng ngay lập tức thuốc nghi ngờ gây phản ứng**
- 2. Điều trị triệu chứng:**
 - Dùng thuốc kháng histamin hoặc corticosteroid trong trường hợp nhẹ;
 - Tiêm epinephrine nếu có dấu hiệu sốc phản vệ;
 - Thở oxy, truyền dịch và hỗ trợ hô hấp nếu cần.
- 3. Theo dõi và phòng ngừa:**
 - Theo dõi chặt chẽ tình trạng bệnh nhân;
 - Ghi nhận tiền sử dị ứng thuốc vào hồ sơ bệnh án;
 - Xét nghiệm dị ứng để xác định thuốc an toàn thay thế.

Kết luận

Phản ứng quá mẫn do thuốc là một vấn đề y khoa nghiêm trọng, cần được nhận diện và xử lý kịp thời để tránh hậu quả nghiêm trọng. Việc nâng cao nhận thức, theo

Phản ứng quá mẫn do thuốc định nghĩa, nguyên nhân, triệu chứng và cách xử lý

dõi cẩn thận và áp dụng các biện pháp dự phòng có thể giúp giảm nguy cơ và bảo vệ sức khỏe bệnh nhân.

Nguồn: <https://tudu.com.vn/vn/y-hoc-thuong-thuc/thong-tin-thuoc/>

<https://bvhungvuong.vn/danh-cho-benh-nhan/kien-thuc-y-khoa/>

<https://medinet.gov.vn/>

KHOA DƯỢC - BVPSTG